

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΦΑΟΥΣΤ"

(ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ)

ΓΡΕΤΧΕΝ (μόνη στην άνεμη της)

Ἡ ἰσυχία μου πάει,
βαρειά μου εἶν' ἡ καρδιά·
δὲν τὴν ξαναδρίσκω
ποτέ, ποτέ μου πιά.

Σὰ δὲν εἶναι μαζί μου,
χάρος εἶν' ἡ ζωὴ μου
κι ὅλη γύρω ἡ πλάση
σὰ νάχη σκοτεινιασέει.

Τὸ δόλιο μου κεφάλι
σὰ νάναί σαλευμένο,
τὸ δόλιο λογικό μου
κατακομματιασμένο.

Ἡ ἰσυχία μου πάει,
βαρειά μου εἶν' ἡ καρδιά·
δὲν τὴν ξαναδρίσκω
ποτέ, ποτέ μου πιά.

Αὐτὸν στὸ παράθυρο
νὰ ἰδῶ μονάχα βγαίνω,
ἔξω στὸ δρόμο μόνο
γι' αὐτὸν πηγαίνω.

Τ' ἀγέρωχό του βῆμα,
τὸ εὐγενικό κορμί
καὶ τὸ χαμώγελό του
καὶ τῆς ματιᾶς ἡ ὀρμή.

Κ' ἡ μαγεμένη βροῦση
ποῦ τρέχει ἀπ' τὴ μιλιὰ του
κι ὅπως τὸ χέρι σφίγγει
καὶ ἀχ! τὸ φίλημά του!

Ἡ ἰσυχία μου πάει,
βαρειά μου εἶν' ἡ καρδιά·
δὲν τὴν ξαναδρίσκω
ποτέ, ποτέ μου πιά.

Τὸ στήθος μου σ' ἐκείνον
νὰ ὀρμήσῃ λαχταρᾶ
ἀχ νὰ μποροῦσα πάντα
νὰ τὸν κρατῶ σφιχτά!

Καὶ δὸο δὸο θέλω
γλυκὰ νὰ τὸν φιλῶ
καὶ μέσα στὰ φιλιὰ του
νὰ σδύσω, νὰ χαθῶ!

Ἡ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΓΚΡΕΤΧΕΝ

Ἄχ, γύρε,
ὦ πολυπικραμένη
σὲ μιὰ δυστυχισμένη,
εὐσπλαχνικό τὸ πρόσωπό σου!

Μὲ τὴν καρδιά σχισμένη
καὶ χιλιοσπαραγμένη
κυττῶς τὸ σταυρωμένο γιό σου
Στὸν πατέρα κυτιάζεις
ψηλά κι ἀναστενάζεις
γιὰ τὸ δικό του πόνο καὶ γιὰ τὸ δικό σου.

Ποῖος τὸ γνωρίζει
πῶς μοῦ θερρίζει
ὁ πόνος μέσα μου τὰ σωθικά;
Πῶς ἡ καρδιά μου τρεμουλιάζει,
ποῖος φῶδος, πόθος τὴ σπαράζει
οὐ τὸ γνωρίζεις μοναχά!

Ὁ, που κι ἂν πιάω, ὅπου γυρνῶ
πόσο πονῶ, πονῶ, πονῶ,
ἔδῶ στὰ στήθη μου βαθειά!
Κι ἀχ! μόλις μόνη μένω,
κλαίω, κλαίω καὶ δὲ σῶπαίνω,
ραγίζει μέσα μου ἡ καρδιά.

Τὶς γλάστρες στὰ παράθυρά μου,
τὶς πότισαν τὰ δάκρυά μου,
σὺν ἑκοίφα προὶ θαμπά
γιὰ σένα τὰ λουλούδια αὐτά.

Ὅταν ὁ ἥλιος μπῆκε
προὶ στὴν κάμερά μου,
στὴν κλίνη καθιστῆ μὲ βρῆκε
νὰ κλαίω τὴ συμφορὰ μου.

Βόθη! Σῶσε με ἀπ' τὸ θάνατο κι ἀπ' τὸ κακὸ!
Ἄχ! γύρε,
ὦ πολυπικραμένη,
σὲ μιὰ δυστυχισμένη
τὸ πρόσωπό σου εὐσπλαχνικό!

ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ

Λειτουργία. Ὀργανο καὶ ψαλμοδία.

Γιέρτεχν μέσα στὸ πλῆθος. Πονηρὸ πνεῦμα
ἀπὸ πίσω της.

ΜΟΝΗΡΟ ΠΙΝΕΥΜΑ

Πῶς ἵσουν ἄλλη, Γιέρτεχν,
ὅταν ἀθῶα ἀκόμα
ἐρχόσουν στὸ βωμό,
ἀπ' τὴν παλιά σου σύνοψι
προσευχῆς ψιθύριζες
μισὰ παιδιοῦ πιγνίδια,
μισὰ τὸ θεὸ μὲς τὴν καρδιά.
Γιέρτεχν!
Ποῦ εἶν' ὁ νοῦς σου;
Μὲς τὴν καρδιά σου
τί κακούργημα;
Γιὰ τῆς μητέρας σου δέσσαι τὴν ψυχὴ
Ποῦ σὲ μαρτύριο ἀτέλειωτο κοιμήθηκε
ἀπὸ σέ;
Τίνος αἷμα στὸ κατόφλι σου μπροστά;
—Καὶ κάτω ἀπ' τὴν καρδιά σου
τί σαλεύει, μεγαλύνει
κι αὐτὸ τρομίζοντας καὶ σένα σὲ τρομάζει
ὀλέθρου μῆτιμα νὰ θῆγῃ στὸ φῶς;

ΓΚΡΕΤΧΕΝ

Ἄλλοι μου! Ἄλλοι!
Πῶς νὰ σωθῶ ἀπ' τοὺς λογισμοὺς
ποῦ πᾶν ἐμπρὸς μου κ' ἐρχονται
φρικτὴ φοβέρα!

ΧΟΡΟΣ

Di s iae κ. λ. π.

ΜΟΝΗΡΟ ΠΙΝΕΥΜΑ

Ὀργὴ σ' ἀρπάζει!
Ἡ σάλλπιγγα χτυπᾶ!
Οἱ τάφοι τρέμουν!
Καὶ σὲ ἡ καρδιά σου
ξυπνάει ἀπ' τῆς τέφρας
τὴ γαλήνη πάλι,
στὰ πύρινα μαρτύρια
σπαράζει!

τανή μας γλώσσα τόσο καλὰ πράγματα, πού δὲν κο-
τάει κανένας ἀπὸ μᾶς, μήτε ὁ Ψυχάρης, μήτε ὁ
Φ. Φωτιάδης, μήτ' ἐγὼ, μήτε κανένας ἄλλος νὰ
τὰ γράφει. Ἡ διαφορά τοῦ Βερναρδάκη καὶ τοῦ
Χατζιδάκη ἀπὸ τὸν Ψυχάρη εἶναι ὅτι ἀφτοὶ ὅσα
ἐμφανέθουν τοὺς ἄλλους οἱ ἴδιοι δὲν τὰ κάνουν,
(ὁ Χατζιδάκης μάλιστα πολεμῶν καὶ τοὺς ἀνθρώ-
πους πού θέλουν νὰ τὰ κάνουν), ὁ Ψυχάρης ὅμως
ἐκεῖνα πού λέει τὰ κάνει κιόλας. Καὶ τὸ Βαγγέλιο
ἂν ἀγαπᾶτε, μᾶς λέει πὼς εἶναι τίποτε ὅποιος ὀρ-
μηνέσει τοὺς ἄλλους κι ἀτὸς του δὲν κάνει ἐκεῖνα
πού λέει, καὶ πὼς πολὺ μεγάλος εἶναι μονάχα ἐκεῖ-
νος πού κάνει ὅ,τι λέει.

Ἐνας ἀρχαῖος, Ἀριστείδης ὁ Λοκρὸς, πού τὸν
εἶχε δαγκώσει μιὰ γάτα στὸ λαϊμό καὶ κόντεψε νὰ
πεθάνει, ἔλεγε πὼς τὸ εἶχε μεγάλο παράπονο πού
δὲν τὸν ἔφαγε ἢ ἕνα λιοντάρι ἢ ἕνα ἄλλο τέτιο με-
γάλο θηριὸ παρά τὸν ἐπνίξε μιὰ τιποτένια γάτα.
Νὰ μὲ συμπάθετε, τὸ ἴδιο τώρα κάνω κ' ἐγὼ. Βλέ-
πω γιατί ἔχω κατὰ, καὶ καταλαβαίνω γιατί δὲν
εἶμαι ἀκαταλόγιστος σὺν κ' ἐκείνον πού μᾶς πολέ-
μησε πέροι, πὼς χάνεται τὸ δικό μας τὸ ἔθνος.
Ἐδῶ κι 85 χρόνια δὲν καταδέχονταν οἱ Ρουμά-
νοι νὰ ποῦν πὼς εἶναι Ρουμάνοι, ἔλεγαν πὼς ἦταν
Ἕλληνες, ἀδιάφορο πού δὲν ἔξεραν νὰ μιλήσουν

Ρωμαῖκα. Τὸ ἴδιο ἔκιναν κ' οἱ Βούλγαροι ἐδῶ καὶ
τριάντα χρόνια. Ἄν ἔλεγε τότε κανένας Βούλγαρο,
εἶσαι Βούλγαρος, γύμωνε καὶ τ' ἐθριζε κιόλας. Σή-
μερις ὅμως τῶχουν καμῶν πὼς εἶναι Ρουμάνοι καὶ
Βούλγαροι, δὲ μᾶς θέλουν καὶ μᾶς κάνουν καὶ τόσα
πράγματα. Δὲ φταῖνε ὅμως ἐκεῖνοι παρὰ ἐμεῖς πού δὲ
βάλαμε πρὶ 200 καὶ 300 χρόνια στὰ σκολειά μας
τὴ δημοτικὴ, γιατί θὰ τοὺς ἀλλάζουμε τὴ γλώσσα,
καὶ τώρα θὰ μιλοῦσάν τὰ ρωμαῖκα, καὶ θὰ ἦταν
Ἕλληνες σὺν κ' ἐμᾶς.

Ὅπως χάσαμε ἀφτοὺς, χάσαμε καὶ θὰ χάσουμε
ἀκόμα τὸς ἄλλους, πού δὲν εἶναι τρῶπος νὰ μά-
θουν νὰ μιλοῦν τὴ ζωντανή μας γλώσσα, γιατί ὁ
κ. Μιστριώτης κ' ἡ συντροφιά του δὲ θέλουν νὰ τὴ
βάλουμε στὰ σκολειά. Τὴν καθαρῆθουσα πάλι δὲν
εἶναι τρῶπος νὰ μάθουν, ἀφροῦ τ' ἀποδείξαμε πὼς
δὲν τὴν ἔξερουν ὅπως πρέπει κ' οἱ καλύτεροι καθη-
γητάδες πού ἔχουμε στὸ Πανεπιστήμιον. Ἀφτὰ δὲν
τὰ λέω μόνος ἐγὼ, παρὰ τάχει γράφει ἐδῶ καὶ τόσα
χρόνια ὁ σοφὸς καὶ μεγάλος φιλελληνας Κάρολος
Κρομπάχερ στὸ βιβλίο του (σελ. 155), καὶ στὸ
γράμμα του πού μοῦ ἔγραψε καὶ τὸ δημοσίεψα στὴν
«Ἀντιπολι» (12 τοῦ θεριστιῆ). Ὅλους πάλι τοὺς
Ἕλληνες πού ἔχουμε στὸ ἔξωτερικό τοὺς χάνουμε
σιγὰ σιγὰ, ἀφροῦ δὲν εἶναι τρῶπος νὰ μάθουν σὶ 4

καὶ 5 χρόνια τὴν καθαρῆθουσα, ἐκεῖ πού κάθε ξένη
γλώσσα τὴ καθαρῆθουσα πολὺ καλὰ σὲ δὴ καὶ τρία χρό-
νια. Ἀχ! ἐς ἡμῶν κ' ἐγὼ κανένας τρελλός, σὺν
κι ἀφτοῦς τοὺς θεότρελλους πού πολεμοῦν τὴ ζων-
τανή μας γλώσσα. Ἀφτοὶ δὲν μποροῦν νὰ καταλά-
θουν, σὰ θεότρελλοι ἢ προδότες πού εἶναι, τὴ με-
γάλη ὀφείλεια πού ἔχουμε ὄντας θὰ εἶναι γραμμα-
τισμένοι καὶ τὰ 8 ἑκατομῦρια πού εἰμῶν ἀπὸ τὸ
δικό μας τὸ ἔθνος. Γι' ἀφτοὺς δὲν εἶναι τίποτε πού
ζοδεοῦνται τώρα σ' ὄλο τὸ ἔθνος μόνο 60 χιλιάδας
κομματῖα φημερίδες τὴν ἡμέρα, καὶ τότες θὰ ζο-
δεοῦνται μὲ συμπάθειο 4 ἑκατομῦρια, ὅπως μπορῶ
πολὺ καλὰ νὰ τ' ἀποδείξω. Ἀφτοὶ δὲν μποροῦν νὰ
καταλάβουν πὼς εἶναι μεγάλη ντροπὴ σ' ἐμᾶς τοὺς
συγγραφίτες νὰ γράφουμε στὴ καθαρῆθουσα καὶ νὰ
πλερώσουμε «ντὶς παρσι» γιὰ νὰ διαβάσουν τὰ βι-
βλία μας, ἀντὶς νὰ μᾶς πλερώσουν μ' ἐγκαρίστηση
ἐκεῖνοι πού θὰ διαβάσουν, καὶ νὰ βγάζουμε κ' ἐμεῖς
τίματα καὶ λέρτερα τὸ ψωμὶ μας.

Δὲ βλέπουν, γιατί εἶναι στραβοὶ, πὼς σ' ὄλα
τὰ ἔθνη πού εἶναι γραμματισμένα καὶ μορφωμένα δὲ
γίνονται σκοτωμοί, καὶ μόνο σ' ἐκεῖνα πού εἶναι
ἀγράμματα βγαίνουν οἱ ρονιάδες καὶ κακούργοι.
Στὴν Ἑλβετία ἔπου ὄλοι εἶναι γραμματισμένοι ἔ-
χουνε φιλικῆς, μῆσα ὅμως δὲν ἔχουνε φιλικισμέ-

